

Aan de heer F. Backhuijs
Waarnemend burgemeester Leusden

Kopie: Werkgroep omwonenden Speelkamp 22

Betreft: duurzame opvang alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Leusden, 15 december 2023

Geachte heer Backhuijs,

Op 9 februari 2023 is het college bij motie door een grote meerderheid in de raad gevraagd om te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een duurzame inrichting voor kansrijke asielzoekers in Leusden mogelijk is en hierbij tijdig de inzichten van de vrijwilligers en de raad te betrekken. Hierbij werd door de portefeuillehouder met name gedacht aan een oplossing voor de ongeveer 80 Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers) die tijdelijk opgevangen worden in het Van der Valk-hotel.

Juist door zelf de uitnodiging te doen aan het COA verwachtte de raad dat Leusden ook betrokken zou worden bij de goede invulling hiervan. Leusden wil zich immers op vele wijze inzetten voor de succesvolle opvang en integratie van daadwerkelijke vluchtelingen waarvan het de verwachting is dat deze ook in Nederland mogen blijven.

In de raadsvergadering van 28 september jongstleden werd er bij het punt Actualiteiten vastgesteld dat er door het college wel overleg gevoerd werd met het COA over een specifieke locatie maar dat er nog geen invulling was gegeven aan het formuleren de gevraagde voorwaarden. Hierdoor dreigt het draagvlak in Leusden te verminderen.

Een motie in de raadsvergadering van 9 november om die gevraagde voorwaarden alsnog vast te stellen, werd aangehouden tot het interpellatiedebat van 16 november, waarin de portefeuillehouder, Burgemeester Bouwmeester, de nodige toezeggingen deed omtrent de verdere besluitvorming. Er zal eerst gesproken worden met de raad en de omwonenden over de randvoorwaarden en kaders alvorens de gemeente een bestuursakkoord zou aangaan met het COA en een eventuele vergunningaanvraag ter hand zou nemen. Specifiek stelde de burgemeester voor om met de gemeenteraad, in de vorm van een werkgroep, 'kaders op te halen, conform art. 169 lid 4 van de Gemeente wet,' waarin sprake is van het verzamelen van wensen en bedenkingen van de raad alvorens het college haar bevoegdheid, zoals het aangaan van een bestuursakkoord, uitoefent. Hiermee werd de motie overbodig.

Op 27 november jongstleden is de werkgroep bijeengekomen en is door de Gemeentesecretaris en betrokken ambtenaren aan de betrokken raadsleden een eerste toelichting verschaft op het door het COA aangeleverde concept-bestuursakkoord. Vervolgens heeft de werkgroep, na overleg met elk van de fracties, besloten deze brief ter overweging aan te bieden aan het college en de werkgroep van de omwonenden.

Deze brief is overigens beperkt tot de wensen van de raad omtrent de kaderstellende voorwaarden voor een duurzame (lees draagbare en humane) opvang van kansrijke AMV'ers en daaruit voortvloeiende eisen aan een bestuursakkoord met COA.

Gewenste kaders voor duurzame opvang van kansrijke AMV'ers

Het gaat ons nadrukkelijk niet om een zogenoemde 'procesopvang' die bedoeld is voor een eerste opvangperiode van maximaal 13 weken, - een periode waarbinnen de jongeren zouden moeten verhuizen naar een duurzame opvanglocatie. Het gaat ons juist om een duurzame opvang en het opbouwen van relaties waarin de integratie tot stand kan komen.

Uit de *Evaluatie opvangmodel Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen* van november 2018 blijkt dat stabiliteit (opvang in één regio) en kleinschaligheid (groepen van maximaal 4, 12 en 20 jongeren) essentieel zijn voor een goede opvang, ontwikkeling en integratie van kansrijke AMV'ers.

De op te stellen voorwaarden voor een goede opvang moeten invulling geven aan de volgende doelstellingen: (1) humane opvang met goede mogelijkheden voor integratie voor kansrijke asielzoekers, (2) een verantwoorde druk op de voorzieningen en (3) een goed draagvlak bij de omwonenden en in de samenleving. Op basis hiervan komen wij tot de volgende gewenste kaders en randvoorwaarden:

1. **Stabiliteit.** Leusden wil kansrijke asielzoekers opvangen die zoveel mogelijk gelegenheid krijgen om in de regio te blijven wonen, leren en werken. Zorg daarom bij AMV'ers voor afstemming in de regio voor verdere opvang wanneer zij meerderjarig worden of als statushouders erkend worden.
2. **Kleinschaligheid.** Bij kleinere opvanglocaties en woongroepen is er sprake van meer veiligheid en onderlinge verbondenheid, zowel voor de bewoners als voor de omwonenden. Leusden heeft daarom een voorkeur voor NIDOS-huizen (voor minderjarigen) en kleinschalige groepen kansrijke asielzoekers met maximaal 20 AMV'ers per locatie.
3. **Veiligheid.** Bij elke locatie hoort een passend en geborgd veiligheidsplan, waarbij het COA zorgt voor continue beveiliging, zowel voor de locatie zelf als voor de omliggende straten en fietsroutes), en de gemeente zorg draagt voor korte lijnen met politie en BOA's, zowel voor de beveiliging als voor de bewoners en omwonenden. De hier genoemde partijen dragen zorg voor adequate respons bij calamiteiten en incidenten.
4. **Voorzieningen.** Publieke voorzieningen zoals zorg en onderwijs moeten geregeld zijn voordat een nieuwe groep gehuisvest wordt.
5. **Vrijwilligerswerk.** Leusden ziet de vrijwilligers van Gastvrij Leusden als een essentieel onderdeel van de opvang. Bij de beslissing om een nieuwe groep op te vangen of een nieuwe locatie in gebruik te nemen wordt Gastvrij Leusden vooraf geïnformeerd en om advies gevraagd.

6. Integratie. Aan deze jongeren, waarvan het merendeel een verblijfsvergunning zal krijgen, moet zoveel mogelijk de kans geboden worden om al te integreren in de samenleving en hun vrije tijd zinvol te besteden. Met (sport)verenigingen en ondernemers zoeken we naar activiteiten en stageplekken waar ze vrienden kunnen maken, talenten kunnen ontwikkelen en bij kunnen verdienen (stagevergoeding).
7. Transparantie. Bij de oriëntatie en het aanwijzen van een nieuwe locatie en/of bij het huisvesten van meerdere groepen op een bestaande locatie worden de omwonenden en de raad actief betrokken. Vervolgens ontvangen omwonenden vanuit de locatie transparant en tijdig, binnen 1 werkweek, informatie over calamiteiten en incidenten die direct invloed hebben op hen. De gemeente verzamelt en deelt met de raad tenminste eenmaal per jaar de ervaringen van bewoners, omwonenden, vrijwilligers en instellingen, en de betrokken sportverenigingen en ondernemers.

Wensen aan een bestuursovereenkomst met het COA

Het COA heeft een modelbestuursovereenkomst gepubliceerd en heeft daarvan een concrete invulling gemaakt voor een duurzame opvang in Leusden voor 80 AMV'ers. In de bijeenkomst van 27 november is de aanwezige raadsleden inzage gegeven in deze invulling, maar het document zelf is niet vrijgegeven.

Daarom beperken we ons hier tot de kaderstellende eisen die uit de bovengenoemde voorwaarden af te leiden zijn aan een dergelijke overeenkomst. Het zijn de 'wensen' van de raad waar het college conform artikel 169.1 om gevraagd heeft. Het gaat daarbij om de volgende punten:

1. Maak een overkoepelende overeenkomst voor de duurzame opvang van maximaal 80 kansrijke AMV'ers in de gemeente Leusden; maak expliciet dat dit geen procesopvang betreft maar de duurzame opvang in kleinschalige groepen van elk maximaal 20 bewoners per locatie.
2. Zorg voor een overkoepelende bestuursovereenkomst voor de groep van 80 onafhankelijk van de locaties, waarin de hierboven genoemde voorwaarden van stabiliteit, kleinschaligheid, veiligheid, voorzieningen, vrijwilligerswerk, integratie en transparantie afdoende ingevuld worden voor zover het de relatie met het COA betreft.
3. Maak vervolgens per locatie een concrete ruimtelijke inpassing, veiligheidsplan, communicatieplan en werkafspraken. Betrek daarbij de omwonenden, vrijwilligers en dienstverleners.
4. Het afwijken van de voorwaarden, zoals het (tijdelijk) huisvesten van meerdere groepen op één locatie, vereist instemming van de gemeenteraad. Daarbij willen we ook overleggen hoe er dan op afzienbare termijn wel of zoveel mogelijk voldaan kan worden aan die kaders.
5. Maak de afspraken in bestuursovereenkomst concreet en afdwingbaar.

Afsluitend

Wij realiseren ons dat met deze gewenste kaders niet alle AMV'ers aan de Speelkamp gehuisvest kunnen worden. Dat laat onverlet dat de Speelkamp wel voor andere doeleinden ingezet kan worden, zoals het huisvesten van jongeren of statushouders.

Wij beseffen ook dat met het beperken van het aantal AMV'ers aan de Speelkamp tot bijvoorbeeld twee groepen en maximaal 40 bewoners, aanvullend minimaal twee locaties gevonden moeten worden voor groepen tot maximaal 20 bewoners. De portefeuillehouder heeft aangegeven hiervoor geen menskracht te hebben. We hebben begrepen dat hiervoor capaciteit (bekostigd door de rijksoverheid) beschikbaar is bij Stichting de Thuisgevers, ook voor AMV'ers.

Wij vragen het college de finale tekst van het bestuursakkoord conform het ingezette artikel 169.1 voorafgaand aan ondertekening ter inzage te aan te bieden zodat vastgesteld kan worden of er nog 'bedenkingen' zijn.

* * *

Wij hopen dat deze brief met een schets van de 'wensen vanuit de raad' ondersteunend kan worden ingezet in de gesprekken met de omwonenden en het COA en sturen deze dan ook in afschrift aan de werkgroep van de omwonenden van Speelkamp 22. Graag staan wij open voor het gesprek hierover.

Wij stellen het zeer op prijs dat u als waarnemend burgemeester de leiding wil nemen om te komen tot die humane opvang met draagvlak waaraan we allemaal mee willen werken.

Vriendelijke groet,

Ellen van den Bos, VVD
Fatma Eryilmaz, D66
Guus van Ginkel, Sociaal Leusden
Denise Houtveen, GroenLinks-PvdA
Mark van der Kooi, ChristenUnie-SGP
Albert Kramer, Leusden Vooruit
Erik-Jan van Lutterveld, Lokaal Belangrijk
Bas van Os, CDA